

Брюксел, 29.5.2013
COM(2013) 353 final

Препоръка за

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

**относно националната програма за реформи на Чешката република за 2013 г.
и за представяне на становище на Съвета относно програмата за конвергенция на
Чешката република за периода 2012—2016 г.**

{SWD(2013) 353 final}

Препоръка за

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

относно националната програма за реформи на Чешката република за 2013 г.

и за представяне на становище на Съвета относно програмата за конвергенция на Чешката република за периода 2012—2016 г.

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики¹, и по-специално член 9, параграф 2 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия²,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент³,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

след консултация с Икономическия и финансов комитет,

като има предвид, че:

- (1) На 26 март 2010 г. Европейският съвет постигна съгласие по предложението на Комисията да се започне изпълнението на нова стратегия за растеж и работни места — стратегията „Европа 2020“ — въз основа на засилена координация на икономическите политики, която стратегия ще се съсредоточи върху ключовите области, в които е необходимо да се предприемат действия за повишаване на потенциала на Европа за устойчив растеж и конкурентоспособност.
- (2) На 13 юли 2010 г. въз основа на предложенията на Комисията Съветът прие препоръка относно общите насоки за икономическите политики на държавите членки и на Съюза (за периода 2010—2014 г.), а на 21 октомври 2010 г. прие решение относно насоките за политиките на държавите членки по заетостта⁴, като двата акта заедно представляват т. нар. „интегрирани насоки“. Държавите членки бяха приканени да се съобразят с интегрираните насоки при провеждането на националните си икономически политики и политики по заетостта.

¹ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

² COM(2013) 353 final.

³ P7_TA(2013)0052 и P7_TA(2013)0053.

⁴ Решение 2013/208/ЕС на Съвета от 22 април 2013 г.

- (3) На 29 юни 2012 г. държавните и правителствените ръководители взеха решение относно Пакт за растеж и работни места, с който се предоставя съгласувана рамка за действие на равнището на отделните държави, ЕС и еврозоната, като се използват всички възможни лостове, инструменти и политики. Те взеха решение относно действията, които да бъдат предприети на равнище държави членки, като по-конкретно изразиха пълната си ангажираност с постигането на целите на стратегията „Европа 2020“ и с изпълнението на специфичните за държавите препоръки.
- (4) На 6 юли 2012 г. Съветът прие препоръка относно националната програма за реформи на Чешката република за 2012 г. и даде становището си относно актуализираната програма за конвергенция на Чешката република за периода 2011—2015 г.
- (5) На 28 ноември 2012 г. Комисията прие Годишния обзор на растежа⁵, с което постави началото на Европейския семестър за координация на икономическите политики за 2013 г. Също на 28 ноември 2012 г. въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011 Комисията прие втория Доклад за механизма за предупреждение⁶, в който не определи Чешката република като една от държавите членки, за които ще се извърши задълбочен преглед.
- (6) На 14 март 2013 г. Европейският съвет одобри приоритетите, насочени към осигуряване на финансова стабилност, бюджетна консолидация и действия за стимулиране на растежа. Той подчерта необходимостта от провеждане на диференцирана и благоприятстваща растежа бюджетна консолидация, възстановяване на нормалните условия за отпускане на заеми в икономиката, насърчаване на растежа и конкурентоспособността, справяне с безработицата и социалните последици от кризата и модернизирание на публичната администрация.
- (7) На 26 април 2013 г. Чешката република представи програмата си за конвергенция за 2013 г., обхващаща периода 2013—2016 г., а на 17 април 2013 г. — своята национална програма за реформи за 2013 г. Двете програми бяха оценени едновременно, за да бъдат отчетени взаимовръзките между тях.
- (8) Съгласно извършената в съответствие с Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета оценка на програмата за конвергенция за 2013 г. Съветът е на мнение, че Чешката република е намалила номиналния дефицит с 1,4 % от БВП между 2009 г. и 2012 г. благодарение на значителни мерки за консолидация, както и че, на базата на текущите очаквания, страната е на път да коригира прекомерния дефицит. Макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози на програмата е реалистичен. Според програмата за конвергенция ръстът на реалния БВП се очаква да бъде 0 % и 1,2 % съответно през 2013 г. и 2014 г. в сравнение с -0,4 % и 1,6 % съответно през 2013 г. и 2014 г. съгласно прогнозата на службите на Комисията от пролетта на 2013 г. Целта на изложената в програмата бюджетна стратегия е задържане на дефицита по консолидирания държавен бюджет под референтната стойност от 3 % от БВП. Целта за дефицита по консолидирания държавен бюджет от 2,9 % от БВП през 2013 г. е в съответствие със срока за коригиране на прекомерния дефицит, определен в препоръката на Съвета от 2 декември 2009 г. Пролетната прогноза на Комисията от 2013 г. предвижда бюджетен дефицит от 2,9 % и 3 % от БВП съответно през

---

⁵ COM(2012) 750 final.

⁶ COM(2012) 751 final.

2013 г. и 2014 г. Налице е риск от постигане на по-лоши от очакваните бюджетни резултати през 2013 г. заради допълнителни корекции при възстановяването на средства на ЕС. От друга страна, еднократните приходи, свързани с планирания търг на нови честотни ленти за телекомуникациите, могат да доведат до бюджетни резултати през 2013 г., които са по-добри от очакваните. Програмата за конвергенция потвърждава предишната средносрочна цел за дефицит от 1 % от БВП, която адекватно отразява изискванията на Пакта за стабилност и растеж. Прогнозира се, че (преизчисленият) структурен бюджетен дефицит ще се увеличи с 0,3 %, 0,2 % и 0,5 % от БВП съответно през 2014 г., 2015 г. и 2016 г.; следователно в програмата не се предвижда корекция за постигане на средносрочната цел, което не е в съответствие с Пакта за стабилност и растеж. Темпът на растеж на държавните разходи е в съответствие с целевия показател за разходите от Пакта за стабилност и растеж през 2014 г., но се отклонява с 0,3 % и 0,5 % от БВП съответно през 2015 г. и 2016 г. Според програмата за конвергенция се очаква през обхванатия от програмата период съотношението на дълга към БВП да продължи да расте, макар и със забавящи се темпове, и да достигне 51,9 % от БВП през 2016 г.

- (9) На бързото и трайно възстановяване в Чешката република пречат неколкостепенните съкращения на публичните разходи за инвестиции. Гарантирането на способстващи за растежа разходи с висок мултиплициращ ефект, включително проекти, съфинансирани със средства на ЕС, не само би спомогнало да се подкрепи възстановяването, но би могло също така да допринесе за справянето с дългосрочните предизвикателства. Отреждането на приоритетно място на разходите за мерки за увеличаване на заетостта, научните изследвания и иновациите, образованието, заведенията за грижи за деца и инфраструктурните проекти би могло да произведе значителни ефекти по отношение на растежа. Същевременно е от ключово значение да се гарантират законосъобразността, редовността и ефективността на тези разходи.
- (10) Ограничен напредък бе постигнат през 2012 г. в областта на данъчната реформа. Въпреки че бе увеличен данъкът при прехвърляне на недвижимо имущество, не бяха предприети стъпки за повишаване на много ниското равнище на периодичните имуществени данъци. Изоставени бяха плановете за въвеждане на данък върху емисиите CO₂ и за премахване на освобождаването от акциз върху природния газ за отопление. ИмPLICITната данъчна ставка върху енергията е под средната за ЕС и данъците върху движението на превозни средства продължават да са много ниски. Структурни предизвикателства продължават да са налице и при данъчното облагане на труда, като по-специално засягат лицата с ниски трудови доходи и работещите на непълно работно време. Предприети бяха само малки стъпки за намаляване на различията в данъчното третиране на наетите и самостоятелно заетите лица. Чешката република също така разполага с възможности допълнително да повиши ефективността на своята данъчна администрация. Що се отнася до данъка върху доходите на физическите лица и корпоративния подоходен данък, правителството планира през 2015 г. да въведе Единно звено за събиране на данъците, чрез което би могло ефективно да се модернизира данъчната администрация и да се спомогне за намаляване сложността на сега действащата система. Недостатък на реформата обаче представлява обстоятелството, че няма да бъдат хармонизирани данъчните основни за данъка върху доходите на физическите лица и вноските за здравно и социално осигуряване, като по този начин голяма част от потенциалните ползи от реформата ще останат нереализирани.

- (11) В Чешката република е налице липса на устойчивост от 5,0 % от БВП, което е над средното за ЕС равнище. Тази липса до голяма степен отразява прогнозните дългосрочни разходи, свързани със застаряването на населението, дължащи се на очакваните увеличения в разходите за пенсии и за здравеопазване и дългосрочни грижи. Важен източник за неустойчивото увеличение на разходите за пенсии е бавният темп, с който се повишава законоустановената пенсионна възраст, особено за мъжете. Осигуряването на по-бързи темпове на повишаване на законоустановената пенсионна възраст в сравнение със сега действащото законодателство и свързването ѝ с очакваната продължителност на живота значително би засилило устойчивостта на системата. Освен това една формула за индексация, основаваща се върху цените, ако бъде приложена в дългосрочен план, би генерирала значителни икономии и същевременно би запазила покупателната способност на пенсионерите.
- (12) В разрез със специфичната за страната препоръка от 2012 г. през 2013 г. правителството въведе предпенсионна схема, която дава възможност за получаване на пенсия до пет години преди достигането на законоустановената пенсионна възраст. Пенсиите по предпенсионната схема ще се изплащат от (третия) стълб на пенсионно осигуряване. Този стълб обаче получава значителна държавна субсидия чрез преки съвместни плащания и данъчно приспадане на вноските. Независимо дали, както очаква правителството, само ограничен брой лица реално ще изпълнят критериите за достъп до схемата, мярката позволява бенефициерите да използват натрупаната до момента публична субсидия за цел, която е в разрез с политиките за насърчаване на по-дълъг професионален живот.
- (13) Очакваният ръст на разходите за здравеопазване и дългосрочни грижи също значително допринася за разходите, свързани със застаряването на населението, и голямата липса на устойчивост. През последните години в Чешката република бяха проведени реформи за повишаване на ефективността на здравната система чрез ограничаване на разходите и по-пазарно ориентирани решения. Въпреки това продължават да са налице проблеми. В сравнение с други държави членки при чешката система на здравеопазване има тенденция за прекомерен акцент върху болничните грижи, което поражда неефективност. Съществуват възможности предоставянето на грижи да се подобри по начин, който е най-подходящ от клинична гледна точка и най-ефективен от гледна точка на разходите, например чрез преминаване към приемане в деня на хирургическата операция и съкращаване на неуместната продължителност на престоя в болниците за активно лечение.
- (14) Неотдавнашни прогнози на ОИСР сочат, че пълното сближаване на коефициентите на заетост при мъжете и жените би спряло прогнозираното намаляване на общата работна сила и би увеличило БВП на глава от населението с до 16,5 % до 2030 г. На 22 май 2013 г. правителството предложи проектозакон за въвеждането на частни „детски групи“, които да се ръководят от професионални детегледачки и да са придружени от фискални разходи за предоставящите грижи лица и участващите семейства. Това е крачка в правилната посока, но представлява само частичен отговор на въпроса. Въпреки продължаващия недостиг на заведения за грижи за деца, особено за децата под три години, не съществуват планове за увеличаване на бюджетната подкрепа за публичните предучилищни детски заведения. Пригодността за заетост и участието на пазара на труда на лицата в неравностойно положение също

продължават да са проблем: съществуват възможности за повишаване на ефикасността и ефективността на обществените служби по заетостта.

- (15) В специфичната за страната препоръка от 2012 г. относно публичната администрация изрично беше спомената нуждата от повишаване на ефективността на публичната администрация и засилване на борбата с корупцията. Отбелязан бе обаче само ограничен напредък в приемането на приоритетните правни актове съгласно чешката стратегия за борба с корупцията за периода 2011—2012 г. Приемането от правителството през януари 2013 г. на нова стратегия за борба с корупцията за периода 2013—2014 г. трябва да бъде последвано от спешното приемане на останалите приоритетни актове, като например Закона за държавните служители. Това ново законодателство ще трябва по адекватен начин да разграничи политическите и неполитическите назначения, да гарантира независимостта на държавните служители и да създаде добре работеща система за професионално развитие за ограничаване на високото текучество на служителите. Чешката република постигна значителен напредък в прилагането на Закона за обществените поръчки, влязъл в сила през април 2012 г. Въпреки това местни органи докладваха за трудности при прилагането на закона. Що се отнася до усвояването на средствата на ЕС, до края на 2012 г. бяха изпълнени по-голямата част от мерките, включени в плана за действие за укрепване на системата за управление и контрол. Чешките органи обаче ще трябва да осигурят постоянния мониторинг на плана за действие.
- (16) В етапа на задължителното образование чешките ученици постигат резултати, които като цяло са на средно равнище според сравненията в международен план. При математиката и науката обаче образователните резултати с времето бързо са се влошили. Чешките власти реагираха с набор от мерки, свързан с изготвянето на минимални образователни стандарти, които да се използват за тестване на учениците в цялата страна. Трябва обаче да се разработи по-интегрирана система, чрез която се гарантира осигуряването на системна подкрепа за учениците, учителите и училищата, отчитащи недостатъчни резултати на тестовете. Това допълнително би повишило нивото на амбиция на реформата. Главното предизвикателство пред чешката система на висше образование е да гарантира, че растящият брой студенти получават уменията, необходими за успешно реализиране на пазара на труда. Обсъжда се реформа на Закона за висшето образование с цел да се въведат режими за диференцирано финансиране и да се подобри акредитацията. Това са уместни и амбициозни предложения, но реалният ефект от тях ще зависи от окончателния план за реформата. Властите също така планират да приемат преработени стандарти за оценяване за финансирането на научноизследователските институции. Увеличаването на дяла на показателите за качество, включително засилването на сътрудничеството с бизнес сектора, би помогнало на чешката система за научни изследвания и иновации да реализира по-високи постижения.
- (17) Чешката република е сред държавите — членки на ЕС, с най-висок брой на регулираните професии. През 2012 г. бе проведена обществена консултация във връзка с преразглеждането на нормативната уредба за професиите, като резултатите от нея ще бъдат представени през 2013 г. Това е важна стъпка за намаляване или премахване на бариерите пред онези професии, за които нуждата от регулиране не е доказана или в които то се счита за прекомерно (включително продължителността на задължителните стажове) и по-лесният достъп до които би могъл да генерира допълнителна заетост и растеж. Въпреки

осъществените в последните години подобрения енергийната интензивност на Чешката република все още е една от най-високите в ЕС, особено в сектора на сградите и енергетиката.

- (18) В рамките на европейския семестър Комисията направи цялостен анализ на икономическата политика на Чешката република. Тя извърши оценка на програмата ѝ за конвергенция и националната ѝ програма за реформи. Комисията взе предвид не само тяхното значение за провеждането на устойчива бюджетна и социално-икономическа политика в Чешката република, но и тяхното съответствие с правилата и насоките на ЕС предвид необходимостта от засилване на цялостното икономическо управление на Европейския съюз чрез принос на равнище ЕС към бъдещите решения на държавите членки. Препоръките ѝ в рамките на европейския семестър са изразени в препоръки 1—7 по-долу.
- (19) С оглед на тази оценка Съветът разгледа програмата за конвергенция на Чешката република, като становището му⁷ е изразено по-специално в препоръка 1 по-долу,

ПРЕПОРЪЧВА на Чешката република да предприеме следните действия през периода 2013—2014 г.:

1. Да изпълни бюджета за 2013 г., както е предвидено, така че устойчиво да коригира прекомерния дефицит през 2013 г. и да осъществи структурната корекция, посочена в препоръките на Съвета в контекста на процедурата при прекомерен дефицит. За 2014 г. и след това, да укрепи и стриктно да изпълнява бюджетната стратегия, подкрепена с достатъчно конкретни мерки, за да осигури адекватна фискална консолидация за постигане на достатъчен напредък към средносрочната цел. Да отреди приоритет на разходите, благоприятстващи растежа, включително навреме да поеме задължения по оставащите проекти, съфинансирани със средства на ЕС съгласно настоящата финансова рамка;
2. Да намали високото равнище на данъчното облагане на труда, като пренасочи облагането към области, които в по-малка степен пречат на растежа, като например периодичните данъци върху жилищата и данъците върху движението на превозни средства. Допълнително да намали разликите в данъчното третиране на наетите и самостоятелно заетите лица. Да подобри данъчната дисциплина и да намали разходите за спазване на данъчното законодателство, като въведе единното звено за събиране на данъците и хармонизира данъчните основи за данъка върху доходите на физическите лица и вноските за социално и здравно осигуряване;
3. Да ускори увеличаването на законоустановената пенсионна възраст спрямо действащото законодателство, да въведе ясна връзка между законоустановената пенсионна възраст и очакваната продължителност на живота и да преразгледа механизма за индексация. Да придружи повишаването на пенсионната възраст с мерки, чрез които да се насърчи пригодността за заетост на по-възрастните работници, и да намали възможностите за ранно напускане на пазара на труда. По-конкретно, да премахне публичната субсидия за предпенсионната схема. Да предприеме мерки, за да повиши значително

---

⁷ Съгласно член 9, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета.

ефективността на разходите в сектора на здравеопазването, по-специално за болничните грижи;

4. Да предприеме мерки за повишаване на ефикасността и ефективността на обществените служби по заетостта. Да увеличи значително достъпа до приобщаващи заведения за грижи за деца, като постави акцент върху децата на възраст до три години, както и участието на ромските деца, по-специално като приеме и приложи закона за частните детски заведения и увеличи капацитета на публичните детски заведения;
5. Да гарантира изпълнението на стратегията за борба с корупцията за периода 2013—2014 г. Да приеме закон за държавните служители, с който следва да се осигури стабилна, ефективна и професионална държавна администрация. Да подобри управлението на средствата на ЕС за периода на програмиране 2014—2020 г. Да увеличи капацитета за извършване на публични търгове на местно и регионално равнище;
6. Да създаде широкообхватна рамка за оценяване в задължителното образование и да предприеме целеви мерки в подкрепа на училищата, които са назад в класирането по отношение на образователните резултати. Да приеме мерки за подобряване на акредитацията и финансирането на висшето образование. Да увеличи дяла на основаното на резултатите финансиране за научноизследователски институции;
7. Използвайки резултатите от текущия преглед, да проведе реформа на регулираните професии, като намали или премахне бариерите пред достъпа до тях и резерва от дейности, в които те са неоснователни. Да предприеме допълнителни мерки за подобряване на енергийната ефективност на сградите и в сектора на промишлеността.

Съставено в Брюксел на [...] година.

*За Съвета
Председател*